

Francesc Pérez i Moragon

Els valencians, 5.000 milions més coixos

El grandíssim escriptor Josep Pla solia afirmar que la sensació més amarga de la seua llarga vida (vuitanta-quatre anys) va ser quan li furtaren la cartera un dia, enmig del carrer, a Còrsega.

A Joan Lerma, li ha passat més o menys igual, però *in absentia*. Se'n va anar cinc dies al Regne Unit, tot pagat, amb una beca, i mentrestant els seus amics de Madrid van i, tal com sona, li retallen cinc mil milions de pessetes (5.000.000.000 ptes.) de la part de tributs no cedits que el govern central donarà a la Generalitat valenciana, d'acord amb la Llei Orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes (LOFCA).

Resultat. Mentre Lerma era a Anglaterra (allà on Fraga anà a aprendre *buenos modos*), el seu defenestrat amic Felipe Guardiola, vice-president de la comissió de transferències, havia de ser l'únic a fer declaracions. Gràcies al retall, «la Generalitat valenciana no té autonomia financera ni, per tant, autonomia política». Més breu: que no, que res, que tot era un excés de fantasia.

I un altre resultat, la Generalitat es veurà impossibilitada per a aplicar el Programa Econòmic Valencià (PEV), 178 pàgines de projectes que ara queden en l'aire, per no dir una cosa més forta.

Ara cobren un gran sentit aquelles paraules lapidàries amb què, a penes fa uns mesos, el president Lerma encapçalava l'edició del PEV (en castellà, no cal dir-ho): «l'exercici de l'autogovern està començant a ser per als valencians alguna cosa més que una frase retòrica (...). Amb el primer Programa Econòmic Valencià, la Generalitat defineix les seues prioritats i comença a recórrer un camí que haurà de conduir a una gestió ordenada, flexible i eficaç dels nostres recursos».

Magnífiques paraules, esperances bellíssimes que el president Lerma no podria pronunciar en l'actualitat, entre altres coses perquè parlar dels «nostres recursos» que van i resulta que són nostres però com si no ho fossen, és una frase purament retòrica, d'aquelles que, semblava, s'havien d'haver acabat ja per sempre.

La setmana passada, hi havia cares llargues a la Generalitat i poques ganes de broma. Una personalitat molt influent confessava: «ja no sóc autonomista; sóc independentista». Guardiola, com que ja no és conseller, podia parlar més en públic i dir allò tan gràfic que «el sacrifici de 5.000 milions, que acceptem, s'assembla a la persona que li han d'amputar una cama per a salvar-li la vida; no li agrada, però es veu obligada a acceptar-ho».

Que bonic, tot comptat: «sacrifici», «amputar», «obligar»... La metàfora de la cama, tan ben escollida, donaria lloc a pàgines de molt amena literatura: «l'autonomia coixa»; «aniré coixim coixam (i jo el primer) pel camí de l'autonomia»; «ja que ens han de tallar alguna cosa, prou serà que s'acontenten amb la cama»; «en realitat, què volen que els diga, sempre és més còmoda una cama que dues (i s'estalvia en sabates)»; «total, el PEV ha fet PAF, per falta d'equilibri»; etcètera.

Llàstima que l'autonomia no siga, malgrat tot, una tertúlia, perquè ens ho podríem passat molt bé, amb aquestes bromes. Inclús és possible que, a Lerma, se li animàs una miqueta el sentit de l'humor britànic que deu haver après en el curt viatge. Però, és clar, en aquestes condicions, no seria oportú. Sí que ho seria, i molt, que aprofitant la magna celebració del 9 d'Octubre que ens preparen, el president de la Generalitat dedicàs a la ciutadania un discurs realista —i amarg, tan amarg com el moment exigeix— sobre totes aquestes qüestions. El títol, ja el té: «cinc mil milions més coixos». O això o, com és molt previsible, lliurar-se una vegada més a la pràctica saníssima de la retòrica autonomista concertada en cinquanta lliçons, de les obligacions inexcusables de la solidaritat obligatòria i de les magnífiques perspectives de futur que se'ns obrin als valencians cada dia, cada any, amb uns administradors tan amables que, de tant en tant, es fiquen la bata llarga de cirurgians i tallen i retallen amb un entusiasme que entendreix el polític més inexpressiu i més totxo. □